

udání jednoho neb druhého dědice se zařaduje do stavu aktiv pozůstalosti, nýbrž místopřísežná seznání jmění mají býti prostě přijata k soudu, jak je dědici podali, a jim má býti ponecháno, by si spornou otázku, přísluší-li určité jmění do pozůstalosti, vyřešili pořadem práva. Neboť, ať rozhodnuto v pozůstalostním řízení tak aneb onak, dopadne vždy rozhodnutí proti vůli jednoho neb druhého dědice, protože každý podává místopřísežné seznání pozůstalosti odchylně. Nesouhlas mezi místopřísežnými seznáními více dědiců není na závadu, by pozůstalost nebyla odevzdána, poněvadž v odevzdací listině se neuvádí, co všechno patří do pozůstalosti (§ 174 pat.) a skončení pozůstalostního projednání nemá býti ani tam, kde dědici jsou nezletilí nebo soudní chráněnci, zpravidla odkládáno až do rozdělení dědictví (§ 165 pat.), tím méně tam, kde v pozůstalosti zakročují jen zletilí dědici (§ 170 pat.). Rekursní soud poukazuje neprávem na to, že stěžovatelka, třebaš odepřela podpis, schválila obsah protokolu o projednání pozůstalosti, poněvadž prý neudala věcných námitek proti obsahu protokolu (§§ 213, 215 c. ř. s.). Stěžovatelka, když soudní komisař rozhodl, že se vklad pojímá do aktiv pozůstalosti, prohlásila toliko, že to bere na vědomí. Podpis protokolu však odepřela s tím, že si to rozmyslí, a věc si rozmyslíla tak, že proti tomuto rozhodnutí, případně proti usnesení pozůstalostního soudu podala stížnost. Neschválila tedy nijak toto rozhodnutí. Nad to jest třeba ještě uvážit, že dle Šu 114 pat. má dědic své údaje o pozůstalostním jmění co do jejich správnosti potvrditi místo přísahy vlastnoručním podpisem buď sám neb zmocněncem opatřeným k tomu účelu zvláštní plnou mocí. Místopřísežná udání pozůstalostního jmění, třeba různě dědici podaná, měla tedy býti k soudu přijata tak, jak je každý dědic podal, a každým na místě přísahy býti podpisem potvrzeno, naproti tomu však sporná otázka, zda vkladní knížka, spořitelní vklad, patří do pozůstalosti či nikoliv, ponechána býti dědicům k vyřešení cestou sporu, což však nebude na závadu odevzdání pozůstalosti dědicům, jak bylo shora vyličeeno. Rozhodnutí proti vůli stěžovatelčině stalo se neprávem a její dovolací recurs jest proto ve smyslu Šu 16 pat. odůvodněn. Bylo jí tedy vyhověno, jak ve výroku shora uvedeno a na pozůstalostním soudu bude, by podle toho se zachoval, místopřísežné seznání dcery Františky J-ové přijal a dle Šu 114 pat. jeho správnost dal jejím podpisem stvrditi.

Čís. 6936.

Rozvedený manžel pohlavním stykem se třetí osobou dopouští se cizoložství.

(Plenární rozhodnutí ze dne 29. března 1927, čís. pres. 649/26.)

V rozhodnutích Nejvyššího soudu byla odporujícím si způsobem řešena otázka, zdali rozvedený manžel pohlavním stykem se třetí osobou dopouští se cizoložství. V zájmu jednotnosti nálezů Nejvyššího soudu předložil jeho první prezident věc sesílenému sboru soudců, jenž otázku tuto zodpověděl shora uvedeným způsobem.

Rozvodem od stolu a lože podle §§ 103 až 109 obč. zák. (*separatio a thoro et mensa*) manželství se nezrušuje, nýbrž trvá dále, o čemž podle platného práva, které přejalo zásadu nerozlučitelnosti katolického manželství z kanonického práva, nelze pochybovati, a také o tom nikdy ani v literatuře (srov. Stubenrauch ai 1902 I. sv. str. 180, Rittner str. 332, Unger: *Rechtliche Natur der Scheidung von Tisch und Bett*, Neumann Ettenreich 105, Krasnopolski-Kafka ai 1911, str. 117 a Ehrenzweig: *Familienrecht* ai 1924 str. 89), ani v judikatuře vídeňského nejvyššího dvoru soudního Gl. Unger N. F. 4495, 5215, 6709) nebylo pochybováno. Rozvodem od stolu a lože zanikají, jak už doslov naznačuje, povinnosti »stolu« a »lože«, tedy pouze takové povinnosti, které jsou důsledkem manželského společenství, zejména manželčina povinnost, následovati manžela do jeho bydliště a podrobovati se jeho, ve společné domácnosti učiněným opatřením (§ 92 obč. zák.), povinnost manželských styků tělesných (§ 90 obč. zák.) a u manžela povinnost zástupčí (§ 91 obč. zák.), nezaniká však povinnost vzájemné věrnosti manželské a vzájemného zacházení slušného (§ 90 obč. zák.). V Československu nedoznal tento stav změny ani rozlukovým zákonem ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., jak je to zřejmo z jeho §u 13 lit. i), podle kterého v případě nepřekonatelného odporu, jež lze uplatňovati pouze za souhlasu druhého manžela, netřeba rozluky ihned povolovati, nýbrž lze napřed uznati na rozvod od stolu a lože, a to třeba i vícekrát. Tento předpis má býti zachován i při revisi občanského zákona podle osnovy o právu rodinném (§ 53 odst. 3). Tedy i rozlukový zákon rozlišuje přesně mezi rozvodem a rozlukou a jejich rozlišnými účinky, z nichž u rozvodu je hlavně onen, že jím nezaniká manželství, nýbrž trvá se shora uvedenými povinnostmi. Jest ovšem z lidské stránky pochopitelno, že za doby nerozlučitelnosti katolických manželství povinnost zachovávání manželské věrnosti pociťována byla jako tvrdost lidské přirozenosti se přičící. Za platnosti rozlukového zákona pozbyla tato tvrdost praktického významu, když je manželům, na nichž nelze z důvodu hlubokého rozvratu manželského požadovati, aby setrvali v manželském společenství, dosažitelna rozluka a s ní možnost nového, jim snesitelnějšího manželství. Ze zákona nedá se odvoditi, že rozvodem zaniká také povinnost manželské věrnosti vzájemné, že tedy tělesné styky rozvedeného manžela s třetí osobou nejsou cizoložstvím. Nedá se to se zřetelem na to, že manželství je podle našeho práva institucí založenou na přísné mravnosti, odůvodniti ani zánikem povinnosti manželských styků u rozvedených manželů. Opačný názor znamenal by, jak případně praví Ehrenzweig (*Familienrecht* ai 1924, str. 92), zavedení konkubinátů *via facti* na úkor řádných, zákonitých manželství. Když rozlukový zákon shora vzpomenutý předpisem § 13 lit. i) přikládá rozvodu na rozdíl od rozluky jistý výchovný a mravní úkol, zřejmě jsa pamětliv, že při rozvodu stále stává možnost opětného obnovení manželského společenství, pak sluší uznati, že tato možnost musí býti chráněna přísným výkladem, že rozvedený manžel tělesným stykem se třetí osobou dopouští se cizoložství se všemi následky civil-

ními (§ 13 lit. a) rozl. zák.). Tim není ovšem řešena tato otázka pro obor práva trestního.

Čís. 6937.

Ve sporu o rozluku manželství jest soud povinen rozhodnouti samostatně, zda jeden nebo druhý manžel, zda-li každý z nich, nebo nikdo z obou jest vinen rozloučením manželství, a nemůže do svého rozsudku přejmouti výrok o vině z rozsudku o rozvodu téhož manželství.

Rozvedený manžel dopouští se pohlavním stykem s třetí osobou cizoložství.

(Rozh. ze dne 29. března 1927, Rv I 244/26.)

Žalobě manžela o rozluku manželství vyhověl soud první stolice potud, že uznal na rozluku manželství z viny obou manželů. O dovolací soud k odvolání žalované manželky napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované manželky.

Důvody:

Dovolatelka opírajíc se o dovolací důvod podle čís. 4 §u 503 c. ř. s., praví sice výslovně, že běže odvolací rozsudek v odpor v celém jeho rozsahu, ale z jejího návrhu dovolacího je zřejmo, že tomu ve skutečnosti není tak, a že napadá odvolací rozsudek, jenž tedy ohledně rozluky nabyl právní moci, pouze v otázce viny na rozluce, domáhajíc se toho, by manželství rozloučeno bylo pouze z výhradné viny žalobcovy. Nesprávné posouzení právní spatřuje v tom, že odvolací soud nepřevzal do svého rozsudku výrok o vině z rozsudku o rozvodu téhož manželství, pokud se týče, že při svém rozhodnutí o vině na rozluce vzal zřetel na cizoložství spáchaná oběma stranami po právoplatnosti rozvodového rozsudku. Ani v tom ani v onom směru není uplatněný dovolací důvod opodstatněn. Poněvadž jde o rozlukovou rozepři, byl soud podle §u 13, poslední odstavec rozlukového zákona a §u 11 nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák. povinen rozhodnouti samostatně, zda jeden nebo druhý manžel, zdali každý z nich, nebo nikdo z obou jest vinen rozloučením manželství, a nemohl přejmouti do svého rozsudku výrok o vině z rozsudku o rozvodu téhož manželství. Měla-li dovolatelka na mysli předpis §u 17. rozl. zákona, sluší uvést, že se tento vztahuje pouze na žádost o rozluku a na řízení v tomto předpisu ustanovené. Ve druhé příčině nelze schváliti dovolatelčin právní názor, že povoleným rozvodem od stolu a lože zanikla také vzájemná povinnost manželů podle §u 90 obč. zák. ku zachování manželské věrnosti, že proto nelze při rozhodování o vině na rozluce bráti zřetel na cizoložství spáchaná oběma stranami po právoplatnosti rozvodového rozsudku. Rozvodem od stolu a lože zanikají pouze taková práva osobní, která nejsou nezbytným důsledkem manželského svazku, tedy zejména manželčina povinnost následovati manžela do jeho by-